Ն. 6967 1894 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 17/29 ՇՈՒՄԱԿ ԻՐԹԼՈՒ 35 ԻՆՃԻ ՍԼԷՆԷ ١٣١٢ ڕبيع الآخر ٣ Ն. 6967

Մանզումէյ Էֆքիար

منظومهٔ افكار

صاحب امتیاز و مدیر مسؤولی

فرزه‌بت یانوسیان

مطبعه‌سی دائره‌خانه‌سی

باب عالی جاده‌سنده ٣٦ نومرولی

دائرهٔ مخصوصه‌در

30 ԲԱՐԱ 30

ԱՊՕՆԷ ՊԷՏԷԼԻ

	ՍԿԶԲԱՎՈՐ	ԱՄԲԱՂԱՐ
Թուրքիոյ մէջ	80	40
Արտասահմանի մէջ	100	50

Սահմանի իսքիեազ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մամուլը և խմբագրութիւն
Պալըը Ալի ճաղտեսիցտեն Նո. 36

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grande rue de la S. Porte

ԹԷՔԻՐԱՐ ՐԷՃԱ

Զաթէն իշխանութեանը չէտուտիմիզ պուլուսնուն վէ արթըգ, Եըլպաշը տա եագլայմադ տա օլտուղունան կէրէք 1893 տէնէսի օգոստոսու պիրինտէ վէ կէրէք պու տէնէնին օգոստոսու պիրինտէն դաղէթաճա մաթլուպ ունիմուզ պուլունան զաթլարը, իյք բոսթա իլէ մաթլուպունիմուզու իրսալէ հիմմէթլէրինի բէճա իտէրիզ։

ԱԶԳԱՑԻՆ

Ֆնթիխապ մէճլիսի տունն Մայր եկեղեցիսէ, 59 նէֆէր միւֆթէ լոթպ հաղբը օլտուղունու, վէ Տեղապահ Դեր. Հայրեակ տիրազան հաղրէթլէրինին նախագահլիքը վէ Նորաուսնկեան Գաբրիել էֆ. հաղրէթլերինինաէ ատենապետլիկի թահ թընատա պուլունտուղու հալտէ թէճէմմիւ իտերէք, կրան. ժողով ազգպրզը իչին գունքա վէրմիշ, վէ պու տէֆա նէտի զէվմէթը միւհթէմէլ էքսէրիեթի արա գա զանմիշ օլտուղունանն կէճէճէք տէֆա պէշ ազանքն տահա ինթի խապրնա իհթիեաճ հասիլ օլմէշ տուր. վէ Բաղ. ժողովան ազգայրը ինթիֆապը նա կէրէճէք ճիմնա կիւնիւ իճրա գըլընաճաղ ապրը, օլ վազբթ քեաֆֆէսինին ի սիմֆէրինի պէնան իտէրիզ։

Եէնի Պատրիարք Ամեն. Մատթէոս Սրբազան հաղրէթլերինին նամիզաֆլիքը կէչէրէքէ պու բէնճ չէնգիճ կիւնիւ քիրիքեէ ինտիկի մա մէմնունիյէտ Արեւելքտէ օգունմուշ տուր։

Կէչէն կիւն ազմի տարի պազա իլլէտիկինի պիլտիրաիկիմիզ հէմ չէհրիլէրիմիզ միւթէպէրանընտան Ղուկասեան էֆէնտինին ճէնազէսի պաեր մութանթան սուրէթտէ կէ էք բաշա քիլիսէսինտէ իճրա իտիլէրէք Արժ. Յովհաննէս վարդապետ Արշարունի միէսսիր պիր մէրսիյէ սէօյլէմիշ, պիր չօգ զէվաթը միւթէպէրէ հաղրը պուլունմուշ, վէ ճէնազէ ճէնազէ ապազանքյա Պալըգլը գապրիսթանընա նազլ իտիլէրէք տէֆն իտիլմիշ տիր։

Ճէնազէտէ հաղրը պուլունարազ իպրազը հիւրմէթ վէ թէսլիյէթ իլլէէն զաթլարա, Ղուկասեան վէ Գազազեան էֆէնտիլէր թարաֆընտան թազտիմի թէչէքքիւր օլունմազտա տրը։

ԱԶԳ. ՀԻՄԱ ԴԱՆՈՑ

Նահեմբեր այրնտա համիլէթքեար զէվաթ / արաֆրնտան, Ս. Փրկիչ խասթախանէսինէ իհտա օլունան կէրէք նազտ վէ կէրէք զախիրէ վէ էչեանքն միգտարը, զիրլտէ նէշր օլունտու։

Եիրմի ալթը գատրն վէ էրքէք զէվաթ թարաֆրնտան իհտա օլունան նազտ 5946 ղրշ. 5 բարայ. միչթէվէֆա Սերովբէ էֆէնին մախտուսլարը պէրմիթատ պու սէնէ տախի 203 պուչուգ օղգա էթ. 10 պուչուգ օղգա բէյնէք, 78 օղգա ընրինճ, 58 օղգա բաթմէէս, 40 օղգա մազարնա, 25 օղգա սպ 25 օղգա չէքէրգ վէ 200 հուսուրթա, իհտա իթմիշլեր ալր. Ագհիպար միլլէթատշլարբմզ թարաֆրնտան 185 օղգա պուլկուր, Լանկա պէրպէր էսնաֆը թարաֆընտան 2 քէսիրմիշ գոյուն վէ 32 ընբարմաշէթ մոմու, Եավրուեան վէ Իսազուլեան էֆէնտիլէր 75 օղգա չայ, պիր գատրն թարաֆրնտան Լեմէք մասաբ 61 սկուճեա վէ 12 չիֆթ չօրապ, Երնէ պիր գատրն թարաֆընտան 159 ատէտ քիթապ վէ 40 օղգա չէքէր. Մարտիկ էֆէնտիրնեան թարաֆընտան 175 ատէտ թէ սիկաբա քեաղրաբ, վէ սաիր զէվաթ թարաֆընտան 176 ամրին տօղումա, 150 տրմ. թիրէ վէ 106 հազրը սիկարա իհտա հարիմիշ տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱՐԳՕ 27 դեկտ. — Սիչիլիէթէյն գրալը իքինճի Ֆրանչէսգո օ վէ Ֆաթ էթմիշ տիր։

Միչարիւէյ՝ 1836 սէնէսի յանուվարընը 16 օրնտա Նաբոլի չէհրին տէ տոգմուշ օլմաղլա, 60 եաշընտա իտի։ 1859 սէնէսինտէ Պավիէրա խանէսանը գրաֆիսինտէն վէ Ավբարիա իմբէրաթ օրիչանը էլիզապէթ հաղրէթլէրինին քիչիք հէմշիրէսի Տիչէս տիւ Պավիէր Մաքի հաղրէթլերիյէ իգտիվաճ էթմիշ տիր։

ԲԱՐԻՍ 27 դեկտ. — Իմբէրաթ օր իքինճի Նիգոլա հաղրէթլերինին սանտալիի հիւքիւմէթէ գուուտունու մուգամմին նամէի իմբէրաթորիեի համիլեն Տերբէատէթէ կէլմիշ օլան եավէրը էքիմը իմբէրաթորի էսալէթլու ժէնէրալ Գոնթ Մօսին Բոչքին հազրէթլերինէ ամնրասա նէրշանը տալի Օսմանի։

Մապէյնը Հիւմայունը ճէնապը Մելիքքեանէ պայքեաթիպի Ա թոպֆէթու թահսին պէյ էֆ. հաղրէթլերինէ մէդալիէն պիրին ճի բիւթպէտէն Մէճիտի։

Միչարիւէյ ժէնէրալը ըէֆա գաթընտա պուլունան գամիմա գամ Մ. Տաչգօֆա իքինճի բիւթպէտէն Մէճիտի վէ եւ ուգպաչը Պ. Ըլմէյքերէ իւչունճի բիւթպէտէն Օսմանի նըշանը գիչանրարը իհտան պուլմանգ տուր։

Հրէանմ. Դրանտա իմբէրաթորու հաղրէթլերինին սանտալիի հիւքիւմէթէ գանու ալարընը միւթէզամմին օլան նամէի իմբէրաթորի Զաթը Շէվքէթիմիմաթը հաղրէթլր Բատիշահիեէ թէվամ վէ իթաաէյլէմէք իւզրէ, մէմուրէն Տէրսաատէթէ վիրուա էթմիշ օլան եավէրը էքրէմը իմբէրաթորի Լանգլէյու ժէնէրալ Գոնթ Մօսին Բոչքին ճէնապարը՝ Ռուսիա սէֆիրի քէպիրի էսալէթլու Մ. տը Նելիանի ճէնապարը տելալէթի իլէ, վէ մայէթլէրիյլէ պէրապէր, մէրասիմի մուգատտաթ իլէ, բէնճէնպիհ կիւնիւ սապահ սէքիզ պուչուգտա, մապէյնի Հիւմայունու Միւլիքքանէեէ ազիմէթլէ, սուրէթի բէսմիլլահ Հուզուրը Շէվքէթմէվքուրը հազրէթի Շէհրիեարիտէ, չէրէֆի մէսուլէ նարլ ջուլուպ ալի էֆենտիսէհէտ պու քէրրէ Տերսաատէթէ վիրուա էթմիշ օլան Գարգտա հաքիմի ֆէխամէթլու կապտար հազրէթլերինի՝ Զաթը Մաալիսի մաթը Հազրէթի Բատիշահիեէ Թագտիմ էյլէմիշ, վէ պաաէհու Ամէրիգա սէֆիրի էսալէթլու Մ. Թերել ճէնապարը տախի, հուզուրը Հիւմայունու միւֆրիքանէեէ գապուլ պուլըգէլմուշ տուր։

ՆԻՇԱՆ

Հայմէթլու Ռուսիա Իմբէրաթորու Իքինճի Նիգոլա հաղրէթլերինին սանտալիի հիւքիւմէթէ գուուտունու մուգամմին նամէի Իմբէրաթորիեի համիլեն Տերբէատէթէ կէլմիշ օլան եավէրը էքիմը Իմբէրաթորի էսալէթլու ժէնէրալ Գոնթ Մօսին Բոչքին հազրէթլերինէ ամրասա նէրշանը տալի Օսմանի։

Մապէյնը Հիւմայունը ճէնապը Մելիքքեանէ պայքեաթիպի Ա թոպֆէթու թահսին պէյ էֆ. հաղրէթլերինէ մէդալիէն պիրին ճի բիւթպէտէն Մէճիտի։

Միչարիւէյ ժէնէրալը ըէֆա գաթընտա պուլունան գամիմա գամ Մ. Տաչգօֆա իքինճի բիւթպէտէն Մէճիտի վէ եւ ուգպաչը Պ. Ըլմէյքերէ իւչունճի բիւթպէտէն Օսմանի նըշանը գիչանրարը իհտան պուլմանգ տուր։

Հրէանմ. Դրանտա իմբէրաթորու հաղրէթլերինին սանտալիի հիւքիւմէթէ գանու ալարընը միւթէզամմին օլան նամէի Իմբէրաթորիեի Զաթը Շէվքէթիմիմաթը հաղրէթլր Բատիշահիեէ թէվամ վէ իթաաէյլէմէք իւզրէ, մէմուրէն Տէրսաատէթէ վիրուա էթմիշ օլան եավէրը էքրէմը Իմբէրաթորի էսալէթլու ժէնէրալ Գոնթ Մօսին Բոչքին ճէնապարը՝ Ռուսիա սէֆիրի քէպիրի էսալէթլու Մ. տը Նելիանի ճէնապարը տելալէթի իլէ, վէ մայէթլէրիյլէ պէրապէր, մէրասիմի մուգատտաթ իլէ, բէնճէնպիհ կիւնիւ սապահ սէքիզ պուչուգտա, մապէյնի Հիւմայունու Միւլիքքանէեէ ազիմէթլէ, սուրէթի բէսմիլլահ Հուզուրը Շէվքէթմէվքուրը հազրէթի Շէհրիեարիտէ, չէրէֆի մէսուլէ նարլ ջուլուպ ալի էֆենտիսէհէտ պու քէրրէ Տերսաատէթէ վիրուա էթմիշ օլան Գարգտա հաքիմի ֆէխամէթլու կապտար հազրէթլերինի՝ Զաթը Մաալիսի մաթը Հազրէթի Բատիշահիեէ Թագտիմ էյլէմիշ, վէ պաաէհու Ամէրիգա սէֆիրի էսալէթլու Մ. Թերել ճէնապարը տախի, հուզուրը Հիւմայունու միւֆրիքանէեէ գապուլ պուլըգէլմուշ տուր։

Ամանորեայ տեղեկագրեր Ֆրանսայի, Գերմանիայի, Ռուսիայի, Անգլիայի, Իտալիայի, Հունաստանի, Սերբիայի, Բուլգարիայի, Ռումանիայի, Սեւ Լեռան, Եգիպտոսի, Պարսկաստանի, Հնդկաստանի, Չինաստանի, Ճապոնիայի, Ամերիկայի, Մեքսիկայի, Պրազիլիայի, Արգենտինի, Չիլիի, Պերուի, Բոլիվիայի, Գվատեմալայի, Հոնդուրասի, Սալվադորի, Կոստարիկայի, Նիկարագուայի, Հայիթիի, Ամերիկեան Միացեալ Նահանգներու, Գանատայի, Ֆրանսական Գուիանայի, Հոլանդական Գուիանայի, Անգլիական Գուիանայի, Գրենատայի, Ամերիկեան Գուիանայի, Ամերիկեան Գուիանայի, Ամերիկեան Գուիան

ԽՈՒՐԱՏԻՈՆ։

Գուշ քաղաքը խասԹալըղնը Թետավի էԹմէք իւզրե, ՏօգԹէօր Բու Թարաֆընտան քէչֆ էտիլմիշ օլան տէվար ճէտիտին Ամերիգա-ճա խԹիվալինի Թասամիմ մագսատը յալ Նիւ-Եորգ-Հէրալտ զազէԹասընդն պէգ իանէյրգէֆԹերի աչտըզը՝ ՏօգԹէօր Բուեէ պիլտիրիլ մէսի իւզէրինէ, միշչարիկ՝ մէզքիւր զազէԹա իսաբէսինէ պիր մէքԹուպ կէօնտէրէրէք, օլ պապտէ սայֆի օյունմագչա պուլունան հիմմէԹտէն ծօլաեր, աչզը ԹէչքիւրԹաԹ իլէ պէրապէր. Ֆրանսա իսասԹախանէլէրինտէ ֆճրագրլընան Թէճրիպէլեր նէԹճէսինատ, մէկքինը խասԹալըգտան էօլենլէրին՝ եիւզտէ 14 տէրէճէսինէ էնտիկինի տերմէեան էյլէմիշ տիր։

—Ճաբօնիանընը իքինճի վէ իւչինճիւ գոլ օրտուլպրը՝ Թիէն-Ջին շէհրինէ տոպրու եի-ըկիմէ գալէ օլուպ, էլչէվմ Նիւ-Շանկրն ճիհէԹի չիմալիյէսինտէ պուլունմագտա տրրլաբ Ճաբօնիալըլար՝ պիր կէօնտէ մոգավէմէԹ Թեատիւֆ էԹմէքսիզին, բէք չօղ քէօյլերի զայի էԹմիշլեր տիր։

Ճաբօնիա օրտուսու էֆրաբը՝ էյլեվմ 72 պինէ պալիզ օլմագտա տրրը։ Շանկայտաքի Ջինլի զապրԹան՝ էֆրաբը տիլեէրինի չէհրինի եվրօբա մահէլլէսինէ կէօնտէրմիշլեր տիր։

—ՄիսքիքաԹը սուի խԹիմալԹընա դարշը Թեատիր վէ վէտարիլ լազրմէնին ԹԹիԹիպագ վէ խԹիհզարը մագչաբյալ, Ֆրանսատա միԹէչքիլ ճէմիրէէԹի մախսուսէնին՝ իճԹիմաի ումումի ենէվիսկ կէչէն կիսի մուզու պուլարագ, 1895 սէնէսի իչուն տօքԹէօր Ամիլենկ պիրինճի բիւասէԹէ, վէ տօքԹէօր Պլանշ վէ Պ. Կլանտրաբ մէ տօքԹէօր Մաթեյի՝ իքինճի բիւասէԹէ ենԹիպագ վէ Թաեին օլունմուշլար տրր։

ՃէմիլէէԹիմէզքիւրէ՝ 1872 Թարիխինտէ ԹէչՀքիլ էԹմիշ, վէ ֆազալ, բումուլուն մէնֆասաԹընա խասիմ միէսսէսաԹտան օլտուղու՝ անճագ 1880 սէնէսինտէ Թասարդ էտիլմիշ տիր։ Մէտէնի մէմլէքէԹէրին հէր իմարաֆընտա մուզըմ մէչլահիրի էրպապը ֆէնն վէ էհապը գալէմ վէ ազնիեի մարուֆէաէն՝ ճէմիլեէԹին ֆախրի ազալըզընտա բէք չօղ զէվաԹ պուլունմագտա, վէ պու սուբէԹլէ ճէմիլեէԹին հէր Թարաֆլէ միւնասէպաԹը՝ եավաշ եավաշ չօղալմագտա վէ Թէչէքքիւլինին մահիլեէԹի Թասամմիմ էրնդհանրանալ։ էԹմէքտէ օլտուղունու՝ Բարիս զազէԹալարը լիսանը մէտհու սիհԹաեիշլէ եազմըշլար տրր։

—Բէֆալենիա ատասը ճիվարընտա, պիր գուբսան կէմիսի զուհուր էԹմիշ տիր։

—Բուսիաեա խախալ ալչանաճագեիւն վէ բամուգ մահկէմէլիպանտանալընմագտա ծգան բիւնուշուն արԹրբլմաքընա գարար վերիլտիկի ԲէԹերպուրկտան իչար օլունմուշտուր։

—Բուսիա մաղիլեէ նէզարէԹի էրքեանը մէեմուրիյինինտէն Գ. Վիչ նեկրատէվքի իլէ Գ. Տիպօլոքիտէն միւրէքքեպ պիր Բուս մալիյէէ գօմիսիոնուգ՝ պու քէրրէ պիր իչուն Բարիսէ միւվասլէԹ էյլեմիշ, վէ Ֆրանսա մալիյէէ նէզարէԹի տաբիէսինտէ մումալէէյհիմանընը չէրէֆլէրինէ պիր ղիեաֆէԹ չէքիլմիշ տիր։

—Եօգոսլավատան այլնան Թելեկրաֆնամէեէ նազարէն, էվվէլքի բազարը էրԹէսի կիչնիւ, Ճաբօն մէճլիսի մէպուսանը քիչատ օլունմուշ տուր։ Միգատա ՄօԹսօ-ՀիԹօ հազրէԹլէրի Թարաֆընտան իրատ օլունան մագալէտէ, Ճաբօն ասքէրինին՝ իհրազ էԹտիկի մուզաֆֆէրիյեաԹ վէ իսպաԹ էյլէտիկի չէճաաԹ վէ մէԹանէԹ՝ լիսանը սիԹաեիշլէ եատ օլունմագչ, վէ պի Թարաֆ տէվլէԹլէր իլէ Ճաբօն արասընտա ճէրէյան էտէն միւնասէպաԹը՝ տահա տօքԹանէ պիր սուրէԹ՝ քէսպ էԹտիկի, վէ ԹիճարէԹ ահանգամէրինին Թեճտիսի իչուն, պագը սէվկիԹէր իլէ ճէրէյան էտէն միզաքէրաԹը՝ Ճաբօնան արզուսու մուճիպինէ խիԹամ պուլտուղու, վէ տիկեր սէվկիԹէր իլէ տէվամ էտէն միզաքէրաԹը տախի՝ չաեանը մէմնունիյէԹ պիր սուրէԹտէ իլերլէմէքտէ օլտուղու պէեան վէ Թէեմին էտիլմիշ տիր։

—Շանկայտան այլնան մալիմաԹը Թելեկրաֆիյեէեէ նազարէն, իթտեի սուլհ ու միւսալէմէԹ ի չուն. Ճաբօն Թարաֆընտան էվվելա. Զին իլէ Ճաբօն արասընտա, էվրօբաեէ գարշը ԹԹիֆագը գավի ազտ օլունմասը վէ սանիկն, Զին լիմանլարընը՝ Ճաբօն Թիճարընա աչըլմասը, վէ սալիսէն Զին գումրուկ պահրիյեէ վէ պերրիեէսինին՝ Ճաբօն փէվէԹինին նէզարէԹի Թահրընտա Թանզիմ վէ Թէնսիգ էտիլմէսի չէրաիԹի տախի տերմէեան էտիլիեօր։

—ԲէԹերսպուրկտան պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, միւԹէվէֆա իչչունճիւ Ալէքսանտրն ԹէէեիտիՀնամը մագսատը, պիր հէյքել տիքիլմէսի իչուն, Թէչէքքիլ էտէն գօմիսիոնուն բիեասէԹինէ՝ Կրան-Տիւք Սերգէյ Ալէքսանտրովիչ ինԹիխապ օլունմուշ տուր։

—Բուսիանընը ֆէրլին սէֆիրի ֆոնԹ Շուվալով՝ պա էմինամէի Իմբէրաթօրիչ Վարչավիա վէ ՎիսԹիլ էեապէԹի վալիսի Թաեին օլունմուշ տուր։

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

(Շարունակութիւն տես 6966 թիւէն)

Գրաես արդէն Թէ՝ իւր ղեսաֆ ինք կը ձեւէր ու կը կարէր միշտ։ Փափագողաց դասեր կուտար։ Քաց իրազմաթիւ երկասիրութիւններէ, տէսնելով նաեւ մեր ուսանողաց կարօտութիւնը դասագրոց նկատմամբ, ամենէն երեւելի և նորագոյն հեղինակաց հետեւողութեամբ կարեւոր դասագրքեր կը պատրաստէ, և այսպէս պիտութեան ճոխ գանձուք բեռնաւորեալ կը դառնայ ի մայրաքաղաք՝ ի մտի ունենալով սփռել այդ գանձերը մեր գիտութեան կարօտ մանկաւորն։

Եւ ի ժամանել նորա այսր՝ յիրաւի չպակսեցաւ իրեն Մեկենաս՝ նպաստակալու իւր երկոց տպագրութեան։ բայց ահա մէկ կողմէն նախանձը, միւս կողմէն աղայամտութիւնը կընդոստուցանեն գնա, որ արիասիրտ չէր, և կը վիտացնեն։ Ոմանք զդեստուն դիտողներ թիւն կընեն, ոմանք հովանոցին մեծութեանը, ոմանք նորա առանձին կեանքը ծաղուանիւթ կընեն, եւայլն, առանց ուշ դնելու նորա հմտութեանց և խրատուց։ Ոգիտեմ թէ՝ այդ տղայամիտ անձինք ձկնորսը ընտիր և թարմ ձուկ, կամ մրգ ավաճառէն պատուական մրգ գնելու հաճար ձկնորսին կամ մրգավաճառին զդեստուցը չհաւանելով ետ կը կենա՞ն գնելէ։ Եթէ այդպէս է, ուրեմն ապէկ ըրեր է Ս. Կարապետ մեր օրով աշխարհ չգալուն. վասնզի բնաւ չպիտի պատուէիր զնա և չպիտի մկրտուէիր իրմէ՝ տեսնելով թէ «Ունէր հանդերձ 'ի սաեւոյ ուղտու, և գոտի մաշկեղէն ընդ մէջ իւր. և կերակուր նորա էր մարախ և մեղր վայրենի.» Մատ. Գ. Է. Բարեբաղդաբար մեր նախնիք անձին արժանեացը կը նային եղեր և ոչ ըզդեստուցը, որ նոյն սրբոյն մասանցն երկու երեւելի ուխտատեղի չիներն, մին ի Կեսարիա և միւսն ի Մուշ։

Եւ ահա բազմահմուտ Մատաքեան հազիւ մէկ երկու վարժարան դասախօսութեան կը կոչուի, բայց արժանիքը չճանչցուելով կը բաժարի կամ կը հրաժարցուի։ «Թիւրքն ենք, և իրքն գնա ոչ ընկալանեն։ Այնպէս որ իւր կենաց վերջերն Ներէ քանի մը Թուրք ուսանողք իրեն դիմած չլինէին իր գիտութեանց մեծ գանձէն քաղելու՝ Ցիսխարէնն հատուցանելով, անշուշտ յեռին կարօտութեան մէջ պիտի կնքէր իւր կեանքն իմեր պարծանս։

Իւր երկոց տպագրութեան համար տրուած նուիրաց գումարն իւր մահուանէն յետոյ, ամբողջ պահած գտնուեր է իւր կարասեաց մէջ. կըսեն, որպէս զի, եթէ անոր վրայ կնդիր լինէր, կարենար ըսել. «Ահա գրամիդ։» Իսկ իւր բազմաթիւ երկասիրութեանց ինչ լինելուն վրայ տեղեկութիւն չունիմ։

Ինքն անբասիր կեանք վարած էր։ Բնութեամբ խոնարհ էր և համեստ։ ընկերութիւնը զուարթ և հլչահան գիր։ Տգիտութիւն հմտաճաք կը նչուակեր, փաղաքշանք չէր գիտեր, և անարժան գովեստ չէր տար, և անարժան գովեստ չէր տար ոչ ումեք։ Եւ ահա իւր մեծ թերութիւնը, եթէ թերութիւն է այս։

Բայց, Զարմայր, մեր նիւթէն շատ հեռացանք. և գուցէ խոսիր. տնչուշտ նկատելով թէ խոսակցութիւնը սովորաբար կը ցրուի այլևայլ նիւթոց վրայ։

Միսաքեանն յիշելով նպատակը իւր աշակերտութեան ժամանակ իրեն պատահածը պատմելէ, ինչպէս որ լսած եմ իրմէ։

Արդ՝ ինքը կըսէր թէ, իւր դասընկերաց մէջ ամենէն յետամնացն էր. մինչդեռ պարք, ըստ ասից իւրեանց ուսուցչին, կընհաւասարէին մին եղնկան, միւսն եղիշէի և այլոմն Յովհաննու պատմագիր Կաթողիկոսի, եւայլն. իսկ ինքն միշտ նախատակած կը լինէր՝ իրեն անպիտան։ Եւ իրաք այ բանն չէի հասկնար տրուած դասերէն։ Կըսէր ուր մնաց դասս պատրաստելու։ Վերջապէս յուսահատեալ՝ կը թողուէ վարժարանը. մէկ կողմ կը նետէ գիրք և գրիչ, և հօրը խանութն երթալով՝ կսկսի քթախոտ վաճառել։

Ժամանակէ մը յետոյ, ինքնիրեն կը զայրանայ թէ ինչո՞ւ համաք չպիտի կարենայ յաջողիլ ուսման մէջ, մրթէ պ՞ինքան դժուարին է ուսումն դպրութեան։ միթէ ինքն արդարև ստորի՞ն է քան զայլ ուսանողս։ Այսպէս խարհելով կառաջադրէ փորձ փորձել և յաղթել դժուարութեանց։ և կը յաջողի առանց ուսուցչի անխոչ ուսանելով առանձին։ «Եւ ոչ կրէր, այն եղնիկները, ելիւնները ա Յովհաննէսներն ինձ կը բերէին իրենց դրդոնձներնմ աղաչելով որ սրբագրեմ։»

Արդ՝ ահա ապիկ գիրարագիծ ուսանող մը որ ապահ հիսարագոն եղած է։ Բայց վարժարանէն խոյտուղղ կամ մերժուած ամեն ակար աշակերտ Մխաքեանի ըլլածը ՉԸ ներ. այլ յաւիտեան մէկդի կը դնէ գիրք և գրականութիւնն՝ որ լաւարդիւնք մը չէ։

Ուրեմն լաւագոյն է զգուշանալ չվհատեցնել զուսանողս, միամամբաքձ, միսոսի ստորին նիչեր տալով. այլ խրախուսել բանիւ՝ ազատանք ամսթահար ընելէ իւր գնկերաց առջեւ։

Այս ընթացքերէն կը հետեւի թէ աշակերտաց եղած մրցանակաբաշխութիւնն ալ շատ ուղիղ կերպ մը ըլլալու չէ։ Վասնզի ադուսեւ մի քանի ալակերտք սպորտիկ կուրախանան և բանդրվք կը տիրին, և մինչեւ իրեն վհատողներ ալ կը գտնուին։

Բաց յայսմանէ, կարծեմ այդ կերպէ քիչ մը կը նմանի քաղցեալ

---

(52)

ԷՍՐԱՐԸ ՓԱՐԻՍ

Պատէհ քէնտինի թուԹամեաբաց, տեվրիկլպ տիւշտիւ։

Գիրտէ պու արատա պիր բաթըրմը իլէ պիր համը գարունուն ճամարընտան չօղ լարընը գրբլարդը, վէ Բոտօլֆուն չամաթալարը՝ վէ աճէլէ աճէլէ գօյտուղու իչիտիլիպ Ռօլիտօ ինին ֆէրեատընա գարշըլըգ հիչ պիր ճէվապ սէսի իչիտիլմէմի։

Ներհաեէթ, Ժագ ֆէրրան, գարանլըգ ապ պիրտէն պիրբ եանընտաքի օտանընը գաբուսունու պուլուպ աչտը, վէ միւտիլք խանչերի էլինտէ օլտուղու հալտէ, մէզքիւր օտաեա սալըպ կիրտի։

Վէ ամնի վաղրմտա Բոտօլֆտա, ատէթա պիր ախազ ինքիզամ բէրիսի տիր մագամընտա եանի տէհչէվամիզ պիր հիտտէթ իւզրէ մէզքիւր օտանընը պաչգա պիր եանի եան գաբուրունատա իչերի կիրտի, վէ «Մէնի՛ կիտի ճանվէր հէրիֆ սէնի՛» տիեերէք Ժագ Ֆէրրանա տօպրու հիւճում պիրլէ, սէն պէնիմ գըզը տախի էօյտիւրթմիւջիւն տիւր էօյլէ տէկի՞մ։ . . . «Հօ՛չ ունտու, պէն սէնին ճէզանը վէրի՛բիմ։ . . .— տիմէքտէ իքէն, պիր տէ լազբրտրը գուսուր գալարագ հէյգէԹինտէն նաչի կէրի կէրի չէքիլտի։

Ժագ ֆէրրան Բոտոլֆուն պու սէօյլէտիքլերինի իչիտինճէ, եըլտրբմտան վուրուլմուչտուրճասընա տիւչարը տէհչէթ օլտու, վէ էլինտէքի խանչերի եէրէ պըգազատա ֆքի էյլերիլլէ եիւզլերինի գարատը, վէ էօքիզ կի պի պէօկիւրէրէք եիւզիւ իւզերինէ եէրէ տիւշտիւ։

Ժագ Ֆէրրան գարանլըգ օտատա օլուպ, ըլրգ սէպպինտէն զուհուրա կէլէն վէ գիքրիսէպգաթ իլէն ալէամէթլեց պիր արաչլըգ տուրմուչ իքէն, եանատաքի գաեէթլէ ըլըգլը օտաեա կիրիկինտէ ինչ, օլ մէրթէպէ մէրգումու պիր գանաբէ իւզերինէ կէօթիւրթտիւրտիւ։

Լաքին պուտատ ազ կիւճլիւքլէ իճրա իտիլէմէտի, չիւնքի լամպանընը զրեաարը՝ նօթերին կէօզլերինի աթէչ կիպի եագմագտա իտիլէր։ պիրտէ պիւԹիւն պիւԹիւն լամպանընի գարչըսընա վագ իտիլինճէ, օլ մէրքէպէ չիտտէթ իւզրէ վէ տիլսուզ պիր մուրէԹտէ պաղրրըգ ֆէրեատ իթմէեէ պաչլատը քի, . . Բոտոլֆ քէնտիսի պիլէ պուԹ կիպի տոճրա գալտը։

Ժագ Ֆէրրանընը չու չէքիրկի էզիլեէթ եէնիտէն եէնի չիտտէթ քէսպ իթտիքաէն սոնրա, արԹրզ նիհաեէթ տէրէճէեէ վարմըշ օրտուղունտան, կէրչի Թէսքին օլունտուխտ տէ, պունուն արզ անընտան տաղ էճէլ ֆէԹիշմէեիպ, ալա ճիննէթի չէտիտտ մէրԹէպէսինտէ պիր սաեըզլամագըզը նէօպէֆֆինէ ԹուԹտուրա։

Մէրգումը՝ պիրտէն պիրէ Թէքմիլ պիր ուեուչուգլուգ հալի քէսպ իտիրէք, ատէթա օտուն կիպի ալիա հարէքէթ եաթա գալտը, վէ կէօզ գաբագլարընը ալգը սըգը գաբամագտա օյտուղու հալտէ աչտը, վէ ըլրգտան մուաղէպ օյանամ եէրտտէ, տիք տիք ըլրգա տօպրու պագմաճա պաչլատը, օլ անտէ կէօզ պէպէքլերի ֆէվզէլատէ սուրէԹտէ պիւեիւտիլլէր, վէ զանն իտէրտին քի, կէօզլերի իչինտէ պիրէր ըլրգ ճանմագտա տրր կիպի, պիլա հարէքէթ բարիամաեա պաչլատըլար։

Մէրգումը՝ ալիրտէ ատաեիր պիր նէվի միԹալատա տամըշ տրր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի, Թէքմիլ վիճուտի՝ էվվելա պիր հարէքէթսիզլիք քէսպ իտիպ, եալընըզ էշքեալընտա պիր հարէքէթ էսէր պուլունմագտա, վէ հիչ տուրմագ սըզըն սինիրլերի իւրրէբմէքտէ իտի։ վէ ալԹիսաԹ օլմուշ օյան պէտ չէհրէսինտէ էնվար սինիրլեամէթլերի հասըլ օլարագ, ինսան չէհրէսի հայինտէն չըգմագտա իտի, չէօյլէքի ինսանա մախսուս օյան խասէլերի Թէրք, վէ ատնագ հայվանի պիր հայ վէ պիր Թապիաթ բէյտտա իթմէքտէ, եանի սըրքի հայվանեա պիր հայ իզհար իլէմէքտէ իտի։

(Ցեւ-Գ)

մը կերակրելէ յետոյ։ լաւ։ յայտնի է Նայրոն համար ինչ քիրասը։ տալու։ Իբր թէ աչակերտ մը աշխատելով և ուսանելով ինքզինքէ զանձեր, այլ ոչ միայն ժառանգութիւն մատուցեր է ու կը վարձատրուի։

Մեր երկրին վաղնջուց սովորութիւնն այդպէս չէր, կարծեմ. Ամեն աշակերտ դպրոցական կամ արուեստական, աշակերտութիւնն աւարտած ժամանակ ինքզինքը կուտար վարպետին, որ բանատու է։ վասնզի դիտութիւն կամ արուեստ մը ուսանելով՝ ինքն է որ կը շահի։

Ուրեմն, կարծեմ աւելի ուղիղ կը լինէր, քննութիւններէն յետոյ, աշակերտաց ցոյց տուած յաջողութեանն համար՝ մրցանակը ոչ թէ աշակերտաց, այլ աշխատաց տալ։ որք միտք և կեանք մաշեցնելով՝ այն խրպան երկիրը մշակեր, այնինքն անոնց մտաց մէջ ցիտութեան սերմերը ցաներ, ճանչցուցեր և արդիւնաւորեր են։ և այդ արդիւնքը պիտի վայելեն ուսանողք և ոչ ուսուցիչք։ որոյ վիճակն է, ըստ առաջին, «Դարձեալ չորս այծ, դարձեալ չորս այծ։» եթէ այդ չորն ալ յանկարծ չկորընչացնեն հոգաբարձուաց քմահաճութեանցը զոհուելով։

Կը յիշեմ թէ, հոգելոյս Զաքարիա պատրիարքն Երուսաղէմի, որ քաջուսումն և լուսամիտ անձ մի էր, լաւ ըմբռնած էր այս կէտը թէ, դիտութիւնը ծաւալելու միջոցն է՝ ուսուցիչն արժանապէս վարձատրել և զոհ կացուցանել միւսը։ ինչպէս ինքը կընէր (1845ին) Մուրատ վարժապետին։ որուն առաջուն էր լաւ քնակարան և սնունդ նաեւ ամսական թոշակ քսան ոսկի քսանոց։ (որ կարծեմ այժմեան քսան լիրային տեղը կը բռնէր), զոր կանոնաւորապէս ամէն ամսամտի կուղարկէր նմա, ծրարեալ և կնքեալ ի ձեռն իր վարդապետ Յակոբոս սարկաւագի Զիլինկիրեան։

Իբր երկոտասանեակ մը աշակերտ յանձնած էր նմա Միքայէլ Նուրթենէն, սարկաւագ և դպիր որոց կուսուցանէր Քերականութիւն, Ճարտասանութիւն և Տրամաբանութիւն այլովք հանդերձ։ ըստ պահանջման Պատրիարքին, Եւ նա իւրաքանչիւր եռամսեայ անգամ մը կերակրելէ յետոյ։ լաւ։ յայտնի է Նայրոն համար ինչ քիրասը։ տալու։ Իբր թէ աշակերտ մը աշխատելով և ուսանելով ինքզինքէ զանձեր, այլ ոչ միայն ժառանգութիւն մատուցեր է ու կը վարձատրուի։

Մեր երկրին վաղնջուց սովորութիւնն այդպէս չէր, կարծեմ. Ամեն աշակերտ դպրոցական կամ արուեստական, աշակերտութիւնն աւարտած ժամանակ ինքզինքը կուտար վարպետին, որ բանատու է։ վասնզի դիտութիւն կամ արուեստ մը ուսանելով՝ ինքն է որ կը շահի։

Ուրեմն, կարծեմ աւելի ուղիղ կը լինէր, քննութիւններէն յետոյ, աշակերտաց ցոյց տուած յաջողութեանն համար՝ մրցանակը ոչ թէ աշակերտաց, այլ աշխատաց տալ։ որք միտք և կեանք մաշեցնելով՝ այն խրպան երկիրը մշակեր, այնինքն անոնց մտաց մէջ ցիտութեան սերմերը ցաներ, ճանչցուցեր և արդիւնաւորեր են։ և այդ արդիւնքը պիտի վայելեն ուսանողք և ոչ ուսուցիչք։ որոյ վիճակն է, ըստ առաջին, «Դարձեալ չորս այծ, դարձեալ չորս այծ։» եթէ այդ չորն ալ յանկարծ չկորընչացնեն հոգաբարձուաց քմահաճութեանցը զոհուելով։

Կը յիշեմ թէ, հոգելոյս Զաքարիա պատրիարքն Երուսաղէմի, որ քաջուսումն և լուսամիտ անձ մի էր, լաւ ըմբռնած էր այս կէտը թէ, դիտութիւնը ծաւալելու միջոցն է՝ ուսուցիչն արժանապէս վարձատրել և զոհ կացուցանել միւսը։ ինչպէս ինքը կընէր (1845ին) Մուրատ վարժապետին։ որուն առաջուն էր լաւ քնակարան և սնունդ նաեւ ամսական թոշակ քսան ոսկի քսանոց։ (որ կարծեմ այժմեան քսան լիրային տեղը կը բռնէր), զոր կանոնաւորապէս ամէն ամսամտի կուղարկէր նմա, ծրարեալ և կնքեալ ի ձեռն իր վարդապետ Յակոբոս սարկաւագի Զիլինկիրեան։

Իբր երկոտասանեակ մը աշակերտ յանձնած էր նմա Միքայէլ Նուրթենէն, սարկաւագ և դպիր որոց կուսուցանէր Քերականութիւն, Ճարտասանութիւն և Տրամաբանութիւն այլովք հանդերձ։ ըստ պահանջման Պատրիարքին, Եւ նա իւրաքանչիւր եռամսեայ անգամ մը

ձամբ կերթար կը քննէր զուսանողաց։ և նոցա յաջողութիւնը տեսնելով կը հրճուէր և կը հրճուցնէր զանոնք ցիչ։ ընծայելով նվազ ընտիր ժամացոյց մը, ուրիշ անգամ թանկագին սամուրեայի մը և ուրիշ անգամ ծանրագին ըզգեստ մը, ազնիւ հնդիկ ցգտի մը։ և այլն։

Զաքարիա պատրիարք ճիշդ կէս դար յառաջ, աղօտ համարուած ժամանակի մէջ, ախ եղանակաւ կը ջանար ուսումը տարածել վանուց մէջէն։ որպէսզի կարենար ապա ժողովրդեան մէջ ծաւալել։ Բայց նախանձն անդ ևս խոչնդոտն հանեց չարախօսութեամբ։ և Սրբազանն այնուհետեւ քիչ ապրեցաւ։ հաւանական է թէ վիշտեն։

Խոսքերնիս երկարեցաւ։ Զարմայր։ ժամանակն ալ ուշ է։ ուստի եթէ կը հաճիս։ Դուշ Աստէն Մեծապատիւ Ց։ Խ։ Եփէնտիի կողմանէ եղած հարցման պատասխանը մեր յառաջիկայ խօսակցութեան նիւթ ընենք։

Ա. ՄՈՒՐՍԱՏԵԱՆ

ՍԻՐՈՅ ՇՈՒՐՋԸ

Ս.

Հայրենիքդէ օգունան չու մէգալէի այնէն պէեան իտէրիզ։

L'âmour est enfant de Bôheme... etc.

Զգացումներդ այդ անառակորդին՝ «Սէրը» հրամանի անսարուքնութիւնը չուներնալուն համար է որ մեծ է ամիսանիկ պէս, առիւծին վհոգիութիւնը հէնի և ջանդիմադրելի է հոսանքներուն նման։ Սէրը՝ այն վայրի բայց ազնիւ կենդանին է որ ոչ ոք ուն եղիւրներէն չի քաշուիր... ճիշդ տեսակ մը սիրողներու պէս։ Եթէ սէրը խնծոք հասկցող, զսպուելիք յատկութիւն մը ունենար, ապահովապէս առաջին սիրողը Ադամ՝ աչքը չպիտի առնէր ձեռքէ հանել եդեմին նախանձելի Dolce farniente-ն ինչպէս նաեւ, դարեր ու դարեր եռքը։ ամենուրեք տեղի չպիտի ունենային տառամները որ այնքան սարսռեցուցիչ և այնքան ցաւակցացան յիշատակ մը թողած են մեր ամէնուն մտքին և պատմութեան էջերուն մէջ։

Սիրող սիրաը՝ անճիի վարին կը նմանի։ մնանի չունենալ։

Ահաւասիկ ինչու համար ասոնց թուրթենէ մղուած մէկը երբ հաց մը կը գողնայ կը պատժուի և անդին ուրիշը երբ սէրէ թեւատրոնած աղջիկը կ'առնէ պնգեն։ կ'աղաչ մուանացնեն։ ան ալ պէտիժ մը ունի։ ձա տարբերութեամբ սրամին միայն պարզ (բանտարկութիւն է) իսկ երկրորդը։ (տաժանակիրաց աշխատութիւն)։ Առաջինը շատ հատ երեք ամիս կը տեւէ, իսկ երկրորդը դժբաղդաբար... ցկեանց։

Ուրկէ կը հետեւի թէ ապրելի դիւրին է խօսք հասցնել փաղին քան թէ սրտին։

Պարզապէս սրբապղծութիւն մըն է ենթադրել վայրկեան մը իսկ թէ ճշմարիտ սէրը (1) կրնայ ատրնանալ, հպատակիլ, ծառայել կամքին և կամ համակերպիլ դատողութեան։

Անոնք որ սիրոյ համար ի՛սպիրին և նանի վարդագոյն պարտիկ բաներ կրցած են չեղել, չատ անտանելի, չատ աննպատակ պիտի դատնէին կեանքը՝ եթէ ասոր դերաբերեալ գոյնի վճռելքը՝ Սէրը, չըլլար այն ահարկու և միանգամայն գեղարկեալ ոյժը որ ամենայն փրարու կոպտութիւնն Բ. և Ժ. Դարու և ծիրլիք (2) սրակցողը դարձեր ըլլայ։ և նմանը չեն պակսիր ինչ ասոր։ և ոչ ոք ոգեկոչն անծանօթ կը մնան վերի. որովհետեւ սիրելը, սիրուելը դիւրին է քան գեղեցիկ ապրիլ։ Սէրն ալ Սէնտրիէդ մը կամ Շէքսպիրը մը ըլլալը դժուար է։ Նոյն իսկ ամէն երկրի օրէնքները վիճեն ներդաշնիա աչօք չե՞ն նայիր այն ամէն ոճրագործներու վրայ, որոնք իրենց քարժառիթ «սէրը» ունեցած են միայն։ Ցանուն սիրոյ դոր ծաւած ոճիրներդ՝ եթէ ոչ հանրակրանքը, գոնե գայթը չե՞ն գարժեր ամենէն ի՞ճարծահ դ։ դատաւորին անդամ։

Ասկէ աւելի համոզիչ փաստ մը մէջ բերելու հարկ չի կայ հաստատելու համար թէ՝ «Սէ բլիւ ֆոր քը նու (5)։»

(1) Ճշմարիտ սէր հանդիսանալու համար պիտի քէրրէ անը սատ՝ սնուցիթ անդամ թուլանալը տրբ քի պագալու զգալիք սիւմքինամի տիր եռնամանէկիկ միդորթ

(2) Մէկդիէն բոմանալար սրբի լագբտրդարդան։ վէ անճագ չօճուգլարբ մախասուս հալէբլուն իպարէթ տիրուլեր։

(5) Հէր տիվանէլիք հագդընտա մէնայէ սէծիլէնէպիլիր։

Մթնիարն մեր ազնուաշուք օրիորդներն են որ ինծի պէս չեն մը տածեր տարաբաղդաբար։

Եէ անոնք ալ իրենց պատճառներուն։

Կրնա՞մ արդիլել ձը չրսէն մտովիկ —Նոչ՝ բրդ։ ի՞նչ։ կը կարծեցիլ է սէրը ամէնի ալ ի հպատակիր։ Զե՞ս ուզեր համոզուիլ թէ սիրոյ սահմանին մէջ մենք մէյմէկ Քարիոսթրօներ ենք։ բաւական է որ բսենք։ - Ե՛ուզե՛մ - և աչա՛ այդ քուրբած հպա՛բան) խօսք չի հակցող սէրդ մեր գիներուն առջեւ պիտի սորնանայ, պիտի քծնիլ մենք պի պէ յաղթենք անոր։

Հակառակը պնդելու համար արդի ամուսնութիւններուն վրայ գայպարար ունենալու չէ։

Սակայն այդ օրիորդները անշուշտ կը ներեն խոնարհաբար դիտել տալ իրենց թէ այդ (սէր)ը՝ անքան (սէր) է որքան անկիւնի կաթնավաճառին սերը՝ սեր։

Ասոնց՝ ամբողջ պատրանք ինչպէս ասորը... ամբողջ ճաշպ (6)։

Բ

Սէրը՝ իւր առաջին փուլին «Գաղ»ին մէջ կ'ազնուացնէ (7) Ասոր տարբակոյս չկայ։

Պէտք չէ մոռնալ թէ սէրը երկու շրջան կ'ունի։

1։ Վայելումէն առաջ։

2։ Վայելումէն ետքը։

Սիրոյ ազնուացուցիչ դերը սուրանալը համար մաշդս կեանքին մէջ երբեք սիրած ըլլալու չէ։

Ուրկէ կը հետեւցնեմ թէ մեր ազնուաշուք քներէն շատերը սիրոյ գինի ըլլալը չեն դիտցած։ հակառակ իրենց տրբուած ածականին։

Նախ տեսնենք թէ սէրը ինչպէս դրը սկսի։

Օր մը չոգ ենուին։ թրամուէյին մէջ։ թատրոնը։ փողոցը։ ես ինչ գիտնամ։ յանկարծ աղջիկ մը դէմդ կ'ելլէ։

Զես գիտեր ինչպէս։ կ'ելլայ։ ձեռնարկով մը միայն կը գտանես թէ բնութիւնը վասնաւորապէս «գիւր գօնան» քեզի համաձ ստեղծած է այդ աղջիկը (8)։

(6) Պա թէչպիր տօղրու տուր։

(7) Ազնուացնել՝ նէ՞ տիմէք տիր։ վէ նէպալ օլուր իսկ՝ կպէ։ իսիլմէլի տիր, եօգնա պէշ պիր լաբերտոր հարինտէն չեգամազ։

(8) Պէօյլէ բուրթ կէլա գուհուրա կէլէն հիսսէյեաթա էհէմմիյեէթ վերմէք, ագիլ ատամ իչի տէկիլ տիր։

Երազած իտէալդ։ և հոգւոյդ փնտռուած քոյրն է կարծես։

Սիրահարուած ես։

Եւ ահաւասիկ կը սկսիս ազնուանալ (9)։ ճիշդ ինչպէս կազնուանան վերը մէջ %ին 35 տոկոսով սակ փոխ տուողները և պարեաեով պասամ քերթել տուողները։ Սա տարբերութեամբ որ անոնց շուքը ազնիւ է։ իսկ քու ազնուութիւնդ ա՛չք (10)։

Սիրած վայրկեանէդ նոր կեանքը կը սիսի եղ հակիրչ։ երբ սիրուհիդ կը ժպտի քեզի։ կը զգաս թէ դրախտ մէջ սիրոյ ահագին գանձեր կան։

Ա՛լ կը դադրիս դարձնական։ դարաւերջիկ վարդ ըլլալէ։

Երկինքը աւելի կապոյտ կը գրանես և լուսինը աւելի կլոր։

Ջերմ մը կը բռնէ քեզի։ գայնդ կը դարձնուի։ սիրտդ կը գոցուի և կսկսիս նիհանալ (11)։

Առաջին պայման ազնուութեան։

Առաջ մը կարթնանալ բանաստեղծ կը գտնես ինքզինքդ։ ոտանաւորներ չինելու կելլես դուն որ։ ... Յովհաննէսեանի տեսարակը անդամ կարդացած չես։

Երկրորդ նշան ազնուութեան։

Ապուշ բան մը կըլլաս։ դոպիր կը բռնէ քեզ երբեմն։ բրածդ թողածդ չես գիտեր։ բարեկամներդ և դերձակին հաշիւնէրը կը մոռնաս և կը գտնես թէ կեանքը անուշ է (12)։

Կամաց կամաց ազնուաշուք ըլլալդ վրայ ես։

Սիրած էակիդ կուգես մօտենալ։ բարձրանալ մինչեւ իրեն։ ամէն հնարք կը գտնես և վերլապէս կը յաջողիս։

Սիրոյ «երդ երգոց»ը արդէն գոց ես ըրած։

Ահաւասիկ առիթը կը ներկայանայ հետը խօսելու։ Կը չփոթիս, կասկարմիր կըլլաս և սիրոյ լեզուին մէջ ունեցած հմտութեանդ համեմատ կամ բանիմաց կընկատուիս և կամ պարզապէս խելագար, դիտ

(9) Եանի պուտալա ջլմաեա պաշլամագ տիմէք օլմալը տբր։

(10) Պու իրթիհդա բէք տեմէլու տուր։ բէք տօղրու տուր։

(11) Քունլարտա բէք տօղրու տուր, գիրա աչգ ու սէվտա իլլէթինին ասըլ ալէգամէթլերի մոր։

(12) Պրա՛վօ, բէք՝ տօղրու սէօզլէր տիր։

ԿՈՐՈՒԱԵԱԼ ԿՏԱԿԸ

ՀԵՂԻՆԱԿ

Ց. Մ. ՀԱՋԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ Ե.

ՀԱՑՐ ՈՒ ՏՂԱՑ

Մաննիկ աղջիկ չէր և գաւաթ մը բերելով քառակուսի փոքրիկ սեղանի մը վրայ դրաւ։

—Անճարակ, մէ՞կ գաւաթ մը կը բերեն քսաւ Գ. Սահակ, գնայ մէկ երկու գաւաթ եւս բեր որ մայրդ ու Գալինիկնայ մէյմէկ գաւաթ խմեն։

—Հաճի աղա ըսաւ Գալինիկ, ես երբեք օղի չեմ կրնար խմել։

—Հատ մը խմեմնէ ախորժակդ կը բանայ։ ցորեկուան ճաշին թրաձուկ պիտի ուտենք, նզովից արմատ փողկ բնտռեցի չը գըտայ։

—Ցերեկուան ճաշին չեմ կրնար կենալ, մայրս մինակ է տունը, ես ձեզնէ բան մը խնդրելու եկայ։ ը սաւ Գալինիկ բոլորովին չուարած։

—Խնդիրքդ արդելք մը չէ որ մեզ հետ չճաշես, փնտրելէ՝ ըսելէ՝ բանի մը պէ՞տք ունիք։

—Այո պարոն ըսաւ Նիկոլով, պիտի ապաչէի դրեգ։

—Ա՛ռ ինչ է աղջիկ, ինչ պիտի ըսենէ բացէ ի բաց չիսե՞ս։ այդ ձեւակերպութիւնները ի՞նչ կը նշանակեն։

Գալինիկ Գ. Սահակին սրտաբուղխ խօսքերէն քաջալերուելով առջի օրը գլխուն եկածը պատմեց։

—Վայ նզովեց արմատ բացագանչեց Հաճի աղան, մեծ ցաւակ ցուիմիւն արտայայտելով։ ըսել է որ չարթուան կարողէքդ կորուսիր հա՞, էհ, հոգդ մըներ աղջիկս, Աստուած ողորմած է։ ինչու անմիջապէս չըսիր այդ բանը ինծի։ չուտ Մաննիկ վերի ցարկը պառկած խուցիս պահարանին վարի աչկը ստակիւ՝ քսակը կայ առ բեր։

Մաննիկ անմիջապէս հօրը հրամանը կատարել փութաց։ Գալինիկ Գ. Սահակին այս աստիճան վեհանձնութենէն բոլորովին զգածուելով, աչքերն արտասուք լը ցուեցան։

—Ոհ որքան բարի և վեհանձն էք ըսաւ։...

—Ես քան մը չեմ ապրիկս։ մարդ մը քիր նմաններուն ձախորդ մարդոյն ձեռքեն եկածին չափ օգնելու էլ ուր մնաց՝ մարդ և դուարդէն մեր ընտանիքին կը համարուիք բաւ Զօրպային նայելով։ և բարեմիտ ժպիտով մը աչքերը բրթթելով։

Գ. Զօրա որ Գալինիկի մօտ աթոռի մը վրայ նստած էր հօրը միտքը հասկնալով սիրտը խաղաց, իսկ Գալինիկ, կարծես Գ. Սահակին վերջին խօսքերը չէր լսած, դիտմամբ անտարբերի ձեւ։

Այս միջոցին օրիորդ Մաննիկ ստակին քսակը բերելով հօրը յանձնեց։ Գ. Սահակ ձիւնի պէս ճերմակ կտաւէ քսակէն, թուղթի մէջ պլուած երկուասմանեան տակի հանեց, և Գալինիկի երկարելով ըսաւ։

—Հիմակու հիմայ ատնք առ, յառաջիկայն ալ Աստուած ողորմած է և չըլլայ որ այս ստակը ինծի հատուցանելու համար տարիս ու աշխատիս հա՛... վերջը կը սրբթողիմ։

—Առանց աշխատելու պարտք կը վճարուի՞ Հաճի աղա ըսաւ Գալինիկ, տխուր ժպիտով մը...

—Աղջիկս ըսաւ տիկին Մարիամ, մեծ ազնուութեանդ վրայ տարակոյս չունինք միայն թէ չափազանց աշխատելով դուսայ կը հիւանդնայ, այն ատեն մոտածէ որ մայրդ վիճակը ինչ կըլլայ։

—Մանկանդ որ ըսաւ Զօրան խօսակցութեան միջամտելով, օրիորդին փարիքը ունեցող Մանկամարդ աղջկան մը համար, միշտ չարաչար աշխատիլը՝ վերջին ծայրը վատ ակար է։

—Ապրիս տղաս ազատուեց Գ. Սահակ օրի մը խմելով, յա գեղեցիկ գոհարի կտորին խօսք հասկցնելը քիչ պարծդէ։ Տեր թանուելիք բանը չէ՝ անանկ չէ՞ Գալինիկ։

Գալինիկ, այս անդամ մինչեւ ականջները կարմրեցաւ և խնամակցութեան դարձուցած քիթ վայրկեան մը առաջ վերջ դարձած համար ոսքի ելնելով ըսաւ։

—Առ ամիմ մնաք բարեւաձ։

—Ինչպէս։ կը մեկնի՞ ձայնեցին մնաքերան։

—Այ, արդէն շատ ուշ մնացի։ մայրս անհամբեր գիս կըսպասէ։

—Ուրեմն պէտք է որ երթաս ըսաւ հաճի աղան։ բայց չուրիշ անգամ եթէ առանց միատեղ հաշելու մեկնիս, իրաւ որ կը սրբթողիմ։

—Մինչ հացերնիս այնչափ լեղի՞ է որ մեզ հետ ճաշել չես հաճիր ըսաւ փոքրիկն Մաննիկ տրխրութեամբ։

—Ոհ սիրուն քուրիկս ըսաւ Գալինիկ դայն հարթուելով, իմ բամինն պահէ, վաղը յատկապէս քեզ համար, հոս պիտի գամ ցորեկը ճաշելու՝ առ այժմ մնաք բարեաւ։ ի կրկին տեսութիւն։

—Տիկին Սարդինէին յատկապէս բարեւ ըրէ։

Գլխուն վրայ ըսելով։ երբ ոտքոցին դուռը բացաւ, Զօրա անոր մօտենալով, վեհերոտ ձայնով մը ըսաւ։

—Օրիորդ կը ներէ՞ք ոչ մինչեւ Մէկհնար պուգնի ձեզ ընկերակցիմ։

—Ինչպէսմ այդպիսի ձանձրութիւն մը վ առնէք։ ես մինակս կրնամ երթալ։

—Չէ աղջիկս չէ ըսաւ հաճի աղան, մինչեւ վաճառանոցէն անցնելդ թող Զօրան քեզ ընկերակցի քու տարիքդ ունեցող պարկեշտ աղջիկ մը մինակը վտոյց անդամ երթնելու չէ։

(Շարունակի)

մացիներդ ապնուութենէն կախում ունի ասիկայ և ոչ թէ քո կինէդ կրնայ բաղդաւոր ես, սղջիկը սիրոյդ նպաստաւոր պանծասխան մը կուտայ։ Եւ խել մը քմնտութիւններ եւ քեզ կը սիրեմ՝ն է չրթներէն կը սահի

Բոլորովին ազնիւ ըլլալու մասամբ մնաց։

Ալ դուն, դուն չես, երջանկութենէդ խելքդ կը կորսնցնես։

Բաթի, առաքինի ըլլալ կը սկսիս։ բնութիւնդ, սովորութիւններդ կը փոխուին, ինչի մարդը չես։

Դուն որ երբեմն կոլտենպերկէն կը հագնէիր, հիմա Պոմթերի կը դիմես։

Այս ալ ազնուութիւն չէ։

Աշխարհիս ընթացքը շատ դանդաղ կը գտնես։ Դատարկ ուղի չոգենաւներն ալ աշխարհիս պէս։

Ինքնասիրոյ ծխախոտը, էքսթրա սիկառէթի մը փոխեն — (ամէն անգամ՝ որ կընան), — ուշ կերթաս գործիդ և կանուխ կը դառնաս, Առատ առատ ողորմութիւն կուտաս աղքատներու, միշտ ուրախ, մինչ զուարթ ես, չարունակ կերգես, և ձեռնոց հագնելու սովորութիւնը կընդունիս։

Ահ բոլորովին ազնիւ ես։

Եւ երկուշաբթի մը կամուսնանաս։

Ենդհանորութիւններս։

Ահա ինչպէս կազնուացնէ սէրը իր առաջին «փազին մէջ Ամուսնութենէն ամիս մը ետքը երկրորդ «փազը կը սկսի։ Աշնուացումը կը չարունակէ։

Ի՞նչ հարկ կայ ըսել Ճնացեալը քանի որ ամուսնացածները արդէն գիտեն և ամուրիներն ալ աւելի աղէկ է որ չգիտնան։

Ց. ԱԼՓԻԱՐ

Հայրենիք Ն. 1020

ՄԻՍԹԷՆԷԿՎԻՍ

Միջնթեմէտի Ռվէթիդանը՝ նիւեօրք չէհրինտ, Թիւթիւնիւն մէնը իսթիմայի իչուն, պիր չոգ չիրքէթեր թէշքիլ վէ հէյլէ չօճուգլարը վիդաեէթէն պիր չոգ թէապիրլէրէ միւրաճաաթ օլունուրդու կիպի, պու քէրրէ տէ ոէքիդ օն կաշընտա պպլունան չօճուգլարը՝ խանէլէրինտէն տիչարը հէր նէրէտե թիւթիւն իչտիքլերի կէօրիլիր իսէ, միւճազաթա տիւչար էտիլէճէկի՝ չօճուգ պապալարընն մալիմիւ օլմագ իւզրէ ըսմէն իլան օլունմուչ տուր։

—Ալմանիա հիքիմէթի թարաֆընտան՝ գըչալար իլէ չըմէնարֆեր վէ թրամվայլար տէրուունտան թիւթիւն իչիմսէր գաթիլէէն մէն օլունմուչ տուր։

—Բարիստէ նէչը օլդուն թրպի պիր կազէթանը միւթալէասընտան անլաչըլըգընա կէօրէ, 310 սէնէսի յունվարընը պիրինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն, պագալ տիւքքանլարընտա հէր նէվի իչկինի՝ նէնի ֆիւրուխթուլա, իչկի սաթան թէքմէլ կազինօ վէ մէյխանէլէրին՝ ալաթուրքա սաաթան իքիտէն նէհ եէթ պիրէ գաար գարատըլմասը, վէ եալընըզ գահվէ, չայ, չոգ օլաթա միսիլու չէ լէր ալթլան կազինօ վէ գըրաաթխանէլէրին եարը կէճէեէ վէ հաթթա սապահա գատար աչըզ պուլունմալարընտա պէեիս կէօրիլմէեէճէկի ըսմէն իլան էտիլմիշ տիր։

—Էվրօբանընն չոգ թարաֆլարընտա օլուրու կիպի, Միւճթեմէտի Ամէրիգատա տախ՝ 310 սէնէսի յունվարը իպթիտասընտան իթիպարէն սկսէր։ Ամէրիգա գաստրիլ պասար՝ «կարճագէտ սոբթիւն» նամ խասթալըղընն կիւնտէն կիւնէ չօղալմագտա պուրուն մասը՝ վէ հէյլէ չիմտիլէրտէ՝ ատէթա ուսուտի տէնիլէպիլէճէք պիր տէրէճէեէ կէլմէսի՝ հիւքիւմէթի մէզքիէրէնին նեզարը տիգգատի նի ճէլպ էթմէքլէ, քէօյլերտէքի իպթիտան մէքթէպլէրինէ վարընն ճաեա գատար, էրքէք վէ գըզթէքմիլ մէքթէպ չակիրտանընընն՝ սէնէտե ինքիտէքա, օլ իչտե էյպապ օլան տօքթօրլար թարաֆընտան, կէզգիէրի մուահէնէ օլունարագ մէզքիւր խասթալըղընն թահգըգը էսպապգիլա, գուհուրինին մէնենի չարէսինէ պագըլմագ իւզրէ, էլլի ազատան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօնը մախսուս թէչքիլ օլունմուչ տուր։

—Շէհրլերտէն քէօյլերէ վարընճաեա գատար հէր մէքթէպտէ, տէրէճէլերինէ կէօրէ, հրգիզ սրհ հէթտէն պահս էտէն քիմապլարըն օգունմասը խուսուսունու՝ 1895 սէնէսի պիտաեէթինտէն իթիպարէն թահթը մէճպուրիյէթտէ պուլունտուրուլաճաղը Պրազիլիա տա նէյը օլունան թրպ կազէթասընտա օգունմուչ տուր։

—Հարիգ կիպի պիր գաղա վուգուընտա թէաթրօ վէ էմսալի սաիր կալէպէլիք մահալլերտէն էհալինին տիչարընա չըգ մալարընը գօլալաթմագ իչուն, օ կիպի մահալլեր գաբուլարընն իչէրուտէն տիչարուեա աչըլուր պիր սուրէթտէ եաբըլմասը մէճպուրի օլուրպ, մէզքիւր ուսուլէ գարշու կէօրիլէն թէճաթրա վէ պպիր գալէպէլիք մահէլլէրին՝ միւճազաթէն իչ այ գաբալը գալաճաղը հագգընտա, Ավսթրիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան լազըմ կէլէնկէրէ թէպիրգաթը ըսմիլեէ իրնա գըլընմըչ տըրքի, չու քէյֆիյէթ հագիգաթէն տըգգաթա չաեան տըր։

ԻԼԱՆԱԹ

ՄԷՊԱՏԻ

ԻԼՄԻ ՀԻՔՄԷԹԻ ԹԱՊԻԻՅԷ

Ուժամ միլլի մէքթէպլէրտէ մէքտիս օլունմագ իւզրէ Այնթապ գօլէճինին ուլուժը թապիիյէ մուալիմի Փրօֆ. Ռիքսան էֆ. Պէզճեան թարաֆընտան թէրթիպ վէ թէլիֆ էտիլմիշ օլան իչպու էտէր՝ պոէ տէֆա Ց. Մաղթէոսեան էֆենտինին մահ պասընտա դաեէթ նէֆիս սուբէթտէ թապ, վէ ուժամուն իսթիֆատէսի իչուն դաեէթ էհվէն, գանի 8 դուրուշ ֆիքաթլէ մէվզուի ինթիշաթա վազ օլունմուչ տուր։

Մալիմաթը փէննիեէ վէ իգթիտար վէ մէհարէթի գալէմիյէսի էվրօբա վէ Ամէրիգա ինկլէմա վէ հիւքէմասընճա տախի միսէլլէմ օլան բրօֆէսօր Ռիքսան էֆենտինին իչպու էտէրինին մէգիլեէթ վէ գըյմէթինէ տաիր մէտհ ու սէնաիլերտէ պուլունմաեը զէվաեիտտէն ատտ էտէրիգ, չու գատար քի մուամալէյհին զաթէն մուշթագը ասարը հաքիմանէսի օլանարը՝ 20-30 սէնէլիք թէճրիպէլերնէթիճէսի օլան չու էտէրին միւթալաասընտան զաեէթլէ մահզուզ վէ մութէլէգ գիզ օլաճաղլարընը պիլոխիյիմիզ տէն, անընն միւթալաանընը ասարը ճիտատիրեէ մէրագլարընա խասաէթէն թավսիեէ իտէրիգ։ Իչպու էտէր՝ եալընըզ մէքեաիպ թալեպէպինին տէյիլ, հէրքէսին տախի գէլալյլըգլա պնլանապիլէճէքլէրի տէրէճէտտէ գատ սուբէմատ գաէվէ ալընմըչ օլտուգունան, հէր սընըֆ խալգ անտէն իսթիֆատէ ընտպիլիր։

Մէրքէկի ֆիրուխթը՝ Այնթապտա մուէլլիֆին իտարէխանէսի՝ վէ իսմանպօլտա, Պալըգ բապարընտա Մագսուտիեէ խանընտա եէնիկ Մէնէշեան էֆէնտինին 30 նիւմէրօլու օտասը տըր։

Էրմէնիհէսի տէրտէսքի թապ տըր։

210 սահիֆէտէն իպարէթ օլան վէ Մատթէոսեան մաթպասընտա կիւզէլճէ թապ իտիլմիչ պուլունան պու քիթապընն օգունմասընը արգու վէ հէրքէսէ նասիհաթ իտէրիգ, չիւնքի չու սան սէնէլերտէ զուհուրա կէլէն չիրին էնէրլերտէն օլմաերպ, իլա հէմ ալչէճագը համիտէեէ մուվաֆգը տըր, վէ հէմտէ թարիխճէ կիւզել կիւզել միսալլէրի միւնտէրիճ պուլունմագտա տըր։ Կէրչի պագը խէեալի ճիհէթլէր պուլունմագտա օլուպ, վէ պիր տէրէճէեէ գատարտա վաեիզլէր վագլարընա միւշապիհ պուլունմագտա իսէ տէ, պունլար՝ մէսլէքէ վէ մէպատէէ միւթալլիգ չէյլէր օլտուգունտան, տահա զիեատէ միւֆիտ Կէօրտիւկիւմիւզ մէպատէ վէ մէսլէքէ տաիր միւթալաաթըմըզը։ Մէսէլա Նիսա թաիֆէսինէ վիրտիկի է հէմմիկեէթին վէ իգհար իթթիֆակի իւմիտին զիեատէլիկինէ վէ էմսալինէ տաիր հալլէր հագգընտա իթթիրազըմըզը պէեան իտէրիգ։

ՍԸՀՀԷԹ

Սըհհէթի ուժումիյեէ ճիհէժիլէ գրաաթը բէք միհիմմ վէ բէքաէ միֆիտ օլան, վէ տօքթէօր Իթթիճեան Իզզէթլու Մանուել պէյին էսէրի պուլունան մէզքիւր զազէթա, հէր նէ գատար պիր միւտտէթ չըգ արբլամըչ իսէ նոէ, չիմտի եէնիտէն եանի 501 նիւմէրօտան պէտ իլէ ինթիչարէ պաչլատըգընտան ֆ հէրազ չոգ թիւրքճէ օգուեապիլէնլերին օգումալարընը արգու վէ նասիհաթ իտէրիգ։

Կէրէք Իսթանպօլ վէ կէրէք վիլայէթը Շահանէ իլին ալէնէլիք եալընըզ 20 դուրուշ օլուպ վէ էլտէն նիւսխէսիտէ 20 բարաեա սաթըլմագտա տըր, մէրքէկի թէվզիի՝ Պապը ալի ճատտէնինտէ վագը 40 նիւմէրօ իլէ միւրաղգամ Մահմուտ պէյ քիւթիւպխանէսի տիր։

ՅՕՒԹ. Ա. ԳԱՐԱԳԱՇ

Փարիզ նիսա վէ Լավուրթա

Հասթախանէսի սապէգ

Մօնիթէօռ

Պէյ օղլուտա, Ադա ճամիսինտէ Սագգը սօգաղընտա Ն. 18 խանէեէ նագլ իթմիշ օլմաղա, հէր կիւն էօյլէնտէն սօնրա, օրտաա քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն հասթալարը գապալ իտեր, վէ հէր նէվի հասթալըգլարը թէեավի իտուգ, պիլիխասա լավուրթալրգ վէ գատրն հասթալըգ լերի իլէ մէգղուլ օլուր։

Զարչէնպիհ կիւնլերի մէճճանէն խասթա մուահեէնէ իտեր։

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՆԸ

Կը գտնուի ամէն գիրավաճառի քով և Պ. Հ. Հ. գարու Չրագաճառ Պօղոս աղայի խանութը. Կեդրոնատեղիճ է Պարենց գրատուն, Զաղմազճըլար-Եօզուլու թիւ 20 կ պօլիս։

Գին 3 ղուրուշ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՃԵՑՈՒԱԾԻՆ ԱՂԱՋԻՆԸ

ՍԻՐՍՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԼ ՔԱՂՈՒԱԾ

Գրեց

Մկրտիչ Քիւրէնեան

Մեծադիր և 199 էջերէ բաղկացեալ սոյն հատորը շարժ վիպասանութիւնը որ Խախտուութեան արարքները կը պատկերացընէ. արժանի է ամէն դասու ազգայնոց ընթերցմանը։

Գինն է 5 ղուրուշ կը վաճառուի ամէն Հայ գրավաճառաց քով։

ՐՕԳԱՄՊՕԼ

Ախլէաղը համիտէի արգու իուէն, եանի կէնճլէր վէ ֆամիլէալար իչինտէ օգուտնուպ տա հէմ թէլեգրաֆ վէ հէմտէ ինթիֆատէ իմմէք իսթէեէն գաթլարը. իչպին սահիֆէտէն միւրէթթէպ պուլունան մէզքիւր 6 ճիլա քիթապը օգումալարընը տավէթ վէ նասիհաթ իտէքիգ։

Սամբլերը Պէյօղլունպա Ճատտէի քէպիրտէ թապ սիմճիվարընտա վագը 65 նիւմէրօ իլէ մուրաղգամ թօղլայեան մահպասընտա։

Պաղչէ գարուսընտա ճէլալ պէյ խանը թիթիխալինտէ ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ վէ ԻՍԱԳՕՒԼԵԱՆ էֆէնտիլերին 10 նիւմէրօլու իտարէ չաեը նամ մաղազալարընտա ճավանընն վէ Զինին էն ալէա վէ նէֆիս չայլարընտան քիւլիյէթլի սըֆարըլար կէլմիշ տիր։ Պունլարընն լէզզէթի, նէֆասէթի, հասսիյէթի վէ էհվէնիեէթի ճիհէթի իլէ հէրքէսէ ըէգապէթ իթմէքտէ վէ բազարլըղա մահալ պըրաքմագտաքը միւշթէրիլէր մէմնուն իտիլմէքտէ տիր։

Մէկքիւր չայլարտան մէմալէքի Շաֆէնին պիլ ճիւմլէ չայնը ալիքքիճէ կարընտա պրլունուր։

Պալատէքի ալէմվէթը ֆարիգանը ընդմիշտ օլան թագլինոնէն ազգընդրագ թավսիյէ էտիլը։

ԴԱՄԱԳԻՐՔ

Գործնական Բարոյագիտութեան

ՀԵՂԻՆԱԿ

Շառլ Տիւբիւի

Թարգմանեց ԵՐՈՒԱՆԴ

ԲԻՈՒՅԱ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Դեկտեմբեր 17

	Ոք. Փր.
Գօնս. Սէր.-Դ. Տիւ	28-6½
» » Գու. սպկ. աչբ.	28-2½
Թանվիլաթը Օսմանիյէ	—
Ռուսէլի Շըմէնտիֆէրի Փր.	123-50

ԱԳՍԻՍՆԱԼԱԸ

Ռէժի	Լր. 20-36
Թրամվայ	» 8-40
Մամ Սիկարէթա գուժ.	» 7-60

ԼՕՆՏՐԱ ՊՕՐՍԱՍԸ ԳԵՆՍ 29

Գօնս. Օէրի Դ. Գարանտը Լ. Ի.	25-37
» » Ա.	» 66
» » Բ.	» 44—
» » Գ.	» 28 15

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ ԴԵՆՍ 29

Գօնս. Դ. Գարանտը	25-65
Ռումէլի Շըմէնտիֆէր	Փր. 123-75
Պանք Օթոման	673-75
Գրէտի Լիոնէ	» 830-
Ռէժի Օթոման	» 473-12

ԱԳՃԷ ՅԻՆԱՓԼԱՐԸ

Օսմ. լիր. 100 գրվանա	Ֆր. Փր.
Մէջ մէճիտիյէ	108-28
Մէճիտիյէ	95½50
Պէշլիք	102
Ալթընըզ	103
Ղուրուշլուգ	103-15
Զայրէկ	107-10
Ֆիւզուլաք	101-—
Ինկիլիզ լիրաքը	110-10
Ֆրանսըզ »	88-3
Բօլ	90-20
Ֆրիմէց	51-17
Գարպոն գաեիմէսի	8-36

ԳԱՄՊԻՈ

Լօնտրա 3 այ	111-35
Փարիզ » »	22-65

Մ. Գ.

հատիր ասուպաս

Ոչ մեկնաբերեցնաց սոյն մեծ օգնաւատ-ն ի Ճարկէն գոնէ — Հօդ. Էֆ. Խաչէ-ատոր կից մերձաւոր Խաչէ Բ. յարկ. Պոլսոյ գրատուն։

Ոչ Ճարկեցէք սոյն մեծ Գիրքը գրեթէ 10%